

Verzilvering van ervaringscertificaten

Een matrix met rollen, verantwoordelijkheden en hulpmiddelen

Kenniscentrum EVC, januari 2013

Aanleiding

Sociale partners in Zorg en Welzijn stelden in het voorjaar van 2011 een EVC-manifest op waarin onvrede over belemmeringen in de EVC-procedure en de verzilvering daarvan door examencommissies van mbo-scholen werd geuit.

Tegen deze achtergrond werd op 31 oktober 2011 een werkconferentie gehouden, georganiseerd door sociale partners en MBO Raad. Hier werd een actiepuntenlijst met 12 afspraken samengesteld om te komen tot het verantwoord inzetten van EVC in het kader van het 30+ arrangement.

Op 14 juni 2012 vond er een bijeenkomst plaats als vervolg op de werkconferentie van 31 oktober jl. georganiseerd door sociale partners in Zorg en Welzijn en de bedrijfstakgroep ZWS van de MBO Raad. Doel van de bijeenkomst was om consensus te bereiken over een adviesset van concrete proces- en werkafspraken over het inzetten en verzilveren van EVC én aan te zetten tot een dialoog over maatwerkopleidingen in het kader van het 30+ arrangement. In de op 25 mei gepubliceerde voorjaarsnota 2012 (ook wel het Lenteakkoord) stond echter dat de maatregel waarmee de publieke bekostiging voor mbo-studenten van 30 jaar en ouder stopgezet zal worden. In de bijeenkomst van 14 juni is er daarom voornamelijk gesproken over een adviesset van concrete afspraken ten aanzien van het verzilveren van ervaringscertificaten. Hierbij zijn de volgende partijen betrokken: de Ministeries van OCW en VWS, Inspectie van het Onderwijs, sociale partners zorg en welzijn (brancheorganisaties en vakbonden), MBO Raad/bedrijfstakgroep ZWS, Calibris, Kenniscentrum EVC, EVC-aanbieders en examencommissies. Bevindingen uit deze bijeenkomst zijn verwerkt in de matrix in dit document.

Verzilvering van ervaringscertificaten

In de keten van EVC zijn verschillende partijen te onderscheiden. Voor succesvolle verzilvering van ervaringscertificaten is het van belang dat alle partijen hun verantwoordelijkheid nemen en over hun eigen muren heenkijken.

Centrale aandachtspunten zijn:

- Het individu en de werkgever dienen stil te staan bij het doel dat zij voor ogen hebben met EVC. Als dit doel helder is, kunnen ze op zoek naar een EVC-aanbieder die dit doel kan realiseren.
- De EVC-aanbieder dient het doel waarvoor EVC wordt ingezet in kaart te brengen en dient hier, indien vereist, aan het begin van het traject actie op te ondernemen door bijvoorbeeld contact op te nemen met examencommissies/opleiders zonder dat daarbij de onafhankelijkheid van beide partijen in het geding komt.
- EVC-aanbieders en examencommissies dienen hun werkwijze op elkaar af te stemmen zonder hun onafhankelijkheid te verliezen zodat het individu zijn/haar loopbaandoel kan bereiken.
- De examencommissie dient het individu centraal te stellen en zich te verdiepen in EVC. Om ervaringscertificaten in behandeling te kunnen nemen dienen er richtlijnen te worden vastgelegd waar volgens gewerkt kan worden.
- Opleiders dienen zich klaar te maken voor de toestroom van niet-reguliere studenten. Hiervoor is flexibiliteit en de mogelijkheid tot het bieden van maatwerk vereist.

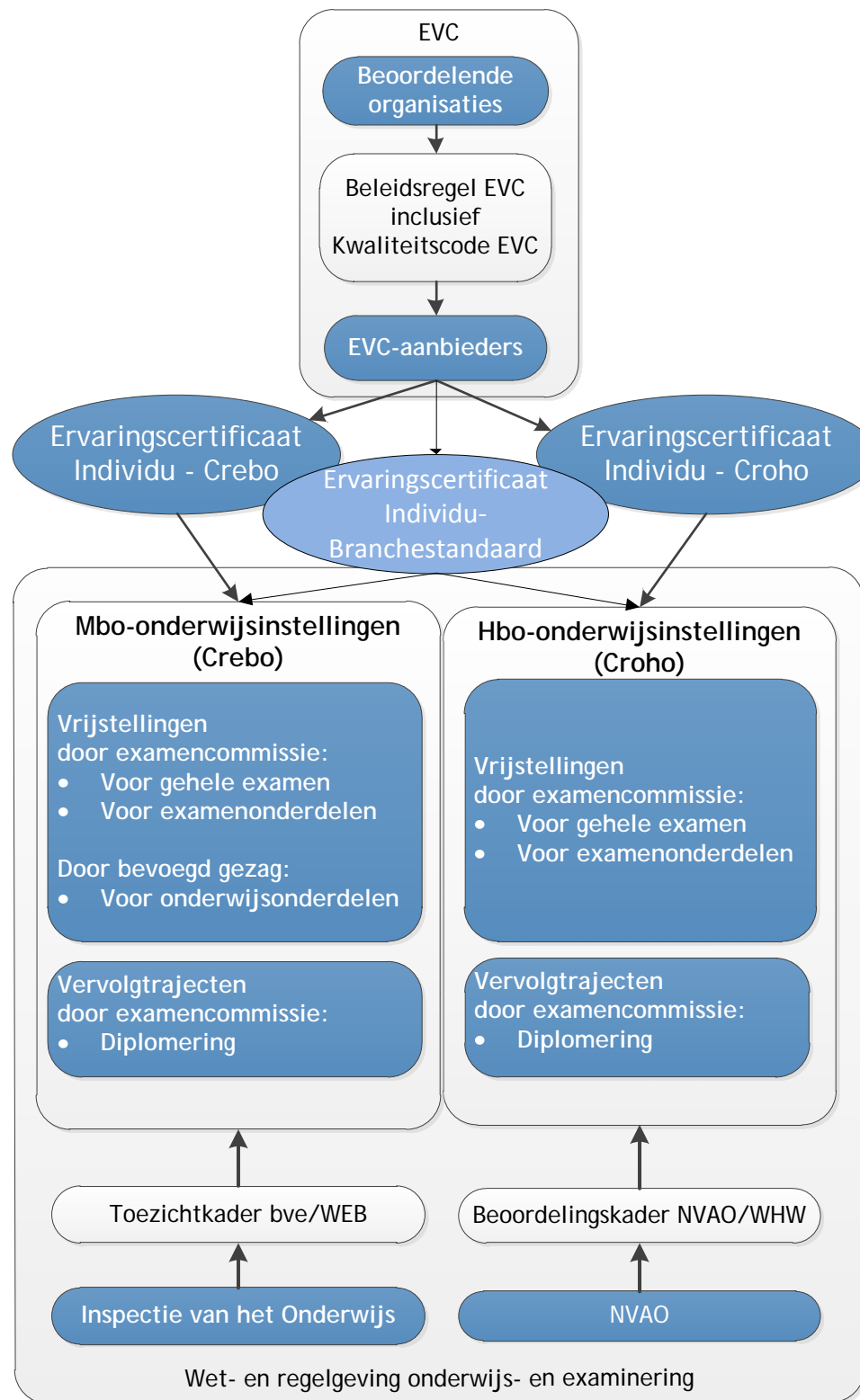
Leeswijzer voor de matrix:

De matrix geeft een overzicht van verantwoordelijkheden en aandachtspunten van en voor de verschillende partijen die betrokken zijn bij de keten van verzilvering. Deze partijen die zijn onderscheiden zijn: het individu, de EVC-aanbieder, de examencommissie en de opleider. Per partij is aangegeven wat de aandachtspunten zijn, sommige onderdelen zijn onderstreept. Deze onderstreepte delen verwijzen naar handvatten en hulpmiddelen die beschikbaar zijn. In de meest rechterkolom 'Producten' is aangegeven via welke link deze producten te vinden zijn.

De matrix dient gelezen te worden per partij en verticaal.

Deze aandachtspunten zijn niet per stap in het proces van verzilvering weergegeven en de matrix kan daarom niet horizontaal gelezen worden.

Een weergave van het gehele proces en welke partijen op welk moment in de keten een rol spelen is terug te vinden in de animatie 'Verzilvering van ervaringscertificaten' op de website <http://www.kenniscentrumevc.nl>.

Individu/werkgever	EVC-aanbieder	Examencommissie	Opleider	Producten
	<p><i>Continu:</i> Blijf kritisch kijken naar de kwaliteit van het proces, de assessoren en ervaringscertificaten.</p>	<p><i>Vooraf:</i> Bepaal of je als mbo-instelling ervaringscertificaten in behandeling wilt nemen voor verzilvering en voor welke (crebo/croho en/of branche) standaarden.</p>		
<p><i>Vorbereiding:</i> Wat is het <u>loopbaandoel</u> en welke <u>standaard (meetlat)</u> hoort hierbij?</p>	<p><i>Voor aanvang traject:</i> Zorg voor goede assessoren en begeleiders. Mogelijkheid om onderscheid te maken tussen inhouds- en procesassessoren.</p>	<p><i>Voor aanvang verzilvering:</i> Leg in het <u>examenreglement</u> vast hoe omgegaan wordt met ervaringscertificaten (ook op basis van branchestandaarden) binnen de onderwijsinstelling en handel daarnaar.</p>	<p><i>Voor aanvang verzilvering:</i> Wees transparant over de (on)mogelijkheden op het gebied van maatwerk voor (individuele) kandidaten. Zoek hierover afstemming met examencommissies en het individu/de werkgever.</p>	<p>Quickscans op http://quickscans.lerenenwerken.nl/</p> <p>Bepalen van de standaard: Training Intake, loopbaandoel en portfoliobegeleiding http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie</p> <p>Examenreglement: Voorbeeld examenreglement van een onderwijsinstelling http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/mt-kcevc-toolbox</p>
<p><i>Vorbereiding:</i> Ga na of de EVC-aanbieder is opgenomen in het <u>register</u> voor de juiste standaard en loop de <u>checklist voor het selecteren van</u></p>	<p><i>Voor aanvang traject:</i> Bepaal de <u>standaard op basis van het loopbaandoel</u> en niet alleen op basis van huidige competenties van de kandidaat.</p>	<p><i>Voor aanvang verzilvering:</i> Stel <u>kaders/richtlijnen/processen</u> op voor het in behandeling nemen van ervaringscertificaten (ook op basis van branchestandaarden) en</p>	<p><i>Voor aanvang verzilvering:</i> Maak maatwerk beschikbaar (eventueel door samenwerking met andere opleiders).</p>	<p>Register erkende EVC-aanbieders: http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/menu-register-uitleg</p> <p>Checklist selecteren van een EVC-</p>

<p>een EVC-aanbieder van het Kenniscentrum EVC na.</p>		<p>het eventueel verlenen van vrijstellingen.</p>		<p>aanbieder Individu: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/4/Checklist%20selectie%20EVC-aanbieder%20individen.doc Checklist selecteren van een EVC-aanbieder werkgever: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/13/Checklist%20selectie%20EVC-aanbieder%20bedrijven.doc</p> <p><u>Bepalen van de standaard:</u> Training Intake, loopbaandoel en portfoliobegeleiding http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie</p> <p><u>Kaders/richtlijnen/processen</u> Voorbeeld: -Stroomschema examencommissie -Procesbeschrijving examencommissie -Checklist voor examencommissies http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/mt-kcevc-toolbox</p>
<p><i>Vorbereiding:</i> Uit welke stappen bestaat het EVC-traject en wie is waar verantwoordelijk voor?</p>	<p><i>Voor aanvang traject:</i> Stel vast wat de verwachtingen zijn aan voorkant van het traject bij zowel de kandidaat als de</p>	<p><i>Voor aanvang verzilvering:</i> Neem <u>procedures over verzilvering van ervaringscertificaten</u> op in het handboek van de</p>		<p><u>Procedures over verzilvering van ervaringscertificaten.</u> Voorbeeld: -Stroomschema examencommissie</p>

	werkgever.	examencommissie (ook voor ervaringscertificaten die gebaseerd zijn op branchestandaarden).		-Procesbeschrijving examencommissie http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/mt-kcevc-toolbox
<i>Vorbereiding:</i> Wat kost het EVC-traject en wat krijg je hiervoor?	<i>Voor aanvang traject:</i> Maak het proces en de verschillende stappen duidelijk en overzichtelijk voor individu én werkgever.	<i>Voor aanvang verzilvering:</i> Zorg voor <u>deskundigheid van examencommissies</u> op het gebied van EVC en het verzilveren van ervaringscertificaten, zowel op proces als op inhoud. Ook deskundigheid op het gebied van verzilveren van ervaringscertificaten op basis van branchestandaarden dient aanwezig te zijn.		<u>Deskundigheid examencommissies:</u> Training overdraagbaarheid van het ervaringscertificaat van het Kenniscentrum EVC http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie
<i>Vorbereiding:</i> Wat gebeurt er als na de intake blijkt dat EVC niet haalbaar is?	<i>Voor aanvang traject:</i> Maak vooraf een inschatting van de haalbaarheid van het EVC-traject.	<i>Voor aanvang verzilvering:</i> Geef duidelijk aan welke (formele) eisen de examencommissie stelt aan taal en rekenen (en Engels voor niveau 4) en hoe dit in het ervaringscertificaat opgenomen dient te worden.		
<i>Vorbereiding:</i> Wat is de doorlooptijd van het traject?	<i>Voor aanvang traject:</i> Maak heldere afspraken over wat het doel van het traject is (diploma, verkorte opleiding of op zichzelf staand) en onderneem actie richting de partij in de keten	<i>Voor aanvang verzilvering:</i> Ga na of de EVC-aanbieder in het <u>register van erkende EVC-aanbieders</u> is opgenomen.		<u>Register erkende EVC-aanbieders</u> http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/menu-register-uitleg

	die een rol heeft in het eventuele vervolgtraject zonder onafhankelijkheid te verliezen.			
<i>Vorbereiding:</i> Is diplomering onderdeel van het loopbaandoel? Maak afspraken over of toetsing van taal en rekenen onderdeel uitmaakt van het EVC-traject en tegen welke kosten.	<i>Voor aanvang traject:</i> Informeert de kandidaat over het feit dat het <u>format Ervaringscertificaat van het Kenniscentrum EVC</u> gebruikt wordt.	<i>Voor aanvang verzilvering:</i> Geef aan EVC-aanbieders duidelijk aan welke verwachtingen er zijn over de <u>vorm van het Ervaringscertificaat</u> .		Format ervaringscertificaat: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/94/20091124_EVC_ervaringscertificaat_blue_v0006.doc
<i>Vorbereiding:</i> Op welke manier worden de competenties of kerntaken en werkprocessen gemeten? Geven deze voldoende inzicht in de vakinhoudelijke competenties zoals die door het beroep gevraagd worden?	<i>Voor aanvang traject:</i> Neem examencommissies mee in uw werkwijze.	<i>Voor aanvang verzilvering:</i> Zorg voor duidelijkheid over mogelijke extra kosten voor eventuele aanvullende beoordeling en eventuele diplomering en administratieve handelingen richting kandidaat/EVC-aanbieder.		
<i>Vorbereiding:</i> Hoe vindt tussentijdse terugkoppeling plaats tussen de aanbieder en het individu over de voortgang van het EVC-traject?	<i>Voor aanvang traject:</i> Werk samen met roc's (bijvoorbeeld door het inhuren van inhoudsassessoren). Zorg hierbij voor een duidelijke scheiding tussen begeleiding en beoordeling.	<i>Voor aanvang verzilvering:</i> Zorg voor inzicht in de werkwijze EVC-aanbieder (opbouwen vertrouwen in werkwijze en assessoren)		
<i>Vorbereiding:</i> Welke afspraken heeft de EVC-aanbieder met onderwijsinstellingen op het	<i>Voor aanvang traject:</i> Overweeg (voor de invoering van centrale examinering) toetsing vooraf op vereisten zoals	<i>Tijdens verzilvering:</i> Raadpleeg de <u>checklist voor examencommissies van het Kenniscentrum EVC</u> voor het		Instrumentenmix: Training Instrumentenmix voor toetsing van competenties http://www.kenniscentrumevc.nl

<p>gebied van verzilvering (examencommissie) en maatwerk (vervolgopleiding).</p>	<p>nl/vreemde taal/rekenen indien diplomering onderdeel uitmaakt van het loopbaandoel.</p>	<p>verzilveren van ervaringscertificaten.</p>		<p>/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie</p> <p>Onderbouwing: Training Schrijven Ervaringscertificaat http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie</p> <p>Checklist voor examencommissies: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/95/09_2%20Checklist%20beoordelen%20ervaringcertificaten_vs_1.0.pdf</p>
<p><i>Vorbereiding:</i> Stem voor aanvang van het traject met de werknemer af wie het ervaringscertificaat te zien krijgt.</p>	<p><i>Voor aanvang traject:</i> Stem met examencommissies af aan welke (formele) eisen het ervaringscertificaat voor verzilvering dient te voldoen. Denk hierbij aan de <u>instrumentenmix, de onderbouwing en de relatie met het kwalificatiedossier.</u></p>	<p><i>Tijdens verzilvering:</i> Raadpleeg de <u>Veel gestelde vragen van de Inspectie van het Onderwijs</u></p>		<p><u>Veel gestelde vragen van de Inspectie van het Onderwijs:</u> http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/95/Verzilvering%20van%20EVC%20-%20veelgestelde%20vragen%20over%20toezicht%20inspectie.pdf</p> <p><u>Instrumentenmix:</u> Training Instrumentenmix voor toetsing van competenties en training Schrijven Ervaringscertificaat: http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie</p>

<p><i>Vorbereiding:</i> Maak met de EVC-aanbieder afspraken over het te gebruiken format van de rapportage.</p>	<p><i>Voor aanvang traject:</i> Stem met opleiders af over eventueel maatwerk aansluitend bij het loopbaandoel van de kandidaat.</p>	<p><i>Na afloop van verzilvering:</i> Gebruik de door de onderwijsinstelling opgestelde kaders als verantwoording naar de Inspectie.</p>		<p><u>Kaders/richtlijnen/processen</u> Voorbeeld: -Stroomschema examencommissie -Procesbeschrijving examencommissie -Checklist voor examencommissies http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/mt-kcevc-toolbox</p>
<p><i>Vorbereiding:</i> Leg alle afspraken van in een EVC-overeenkomst.</p>	<p><i>Voor aanvang van het traject:</i> Zorg voor samenwerking met andere EVC-aanbieders.</p>			
<p><i>Vorbereiding:</i> Informeert naar de kosten van verzilvering en diplomagelden.</p>	<p><i>Tijdens het traject:</i> Stem de <u>instrumentenmix</u> af op de gebruikte standaard en stem dit af met de eisen die examencommissies hieraan stellen.</p>			<p><u>Instrumentenmix:</u> Training Instrumentenmix voor toetsing van competenties: http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie</p>
	<p><i>Tijdens het traject:</i> Zorg voor goede onderbouwingen in het ervaringscertificaat conform kwaliteitscode EVC 3.9, gebruik hierbij <u>de schrijfwijzer</u> en stem dit af met de eisen die examencommissies stellen aan het ervaringscertificaat. Maak hierbij gebruik van <u>voorbeelden van goede onderbouwingen van het Kenniscentrum EVC</u>. Zorg ervoor dat het ervaringscertificaat een</p>			<p><u>Schrijfwijzers Kenniscentrum EVC:</u> Mbo: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/94/Schrijfwijzer_mbo_vs_1_1_dec_2011.pdf Hbo: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/94/Schrijfwijzer_hbo_vs_3_1_dec_2011.pdf Branche: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/94/Schrijfwijzer_branche_vs_1_1_dec_2011.pdf</p>

	zelfstandige waarde heeft.			jzer_branches_vs_1_1_dec_2011.pdf Goede onderbouwingen: Training Schrijven Ervaringscertificaat http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie
	<i>Tijdens het traject:</i> Zorg voor tussentijdse terugkoppeling naar het individu over de voortgang van het EVC-traject conform kwaliteitscode 2.5.			
	<i>Tijdens het traject:</i> Zorg als EVC-aanbieder voor <u>eenduidig taalgebruik in ervaringscertificaten</u> conform de <u>schrijfwijzer</u> van het Kenniscentrum EVC. Nu zijn de teksten vaak op meerdere manieren te interpreteren wat het lastig maakt voor examencommissies. Zorg ervoor dat het ervaringscertificaat een zelfstandige waarde heeft.			Eenduidig taalgebruik: Training Schrijven Ervaringscertificaat: http://www.kenniscentrumevc.nl/index.php/inschrijven-trainingen-en-conferentie Schrijfwijzers Kenniscentrum EVC: Mbo: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/94/Schrijfwijzer_mbo_vs_1_1_dec_2011.pdf Hbo: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/94/Schrijfwijzer_hbo_vs_1_1_dec_2011.pdf

				jzer_hbo_vs_3_1_dec_2011.pdf Branche: http://www.kenniscentrumevc.nl/attachments/article/94/Schrijfwijzer_branches_vs_1_1_dec_2011.pdf
	<p><i>Tijdens het traject:</i> Neem, indien diplomering onderdeel uitmaakt van het loopbaandoel, de resultaten van Nederlands, MVT, rekenen en LB op in het ervaringscertificaat. Indien deze onderdelen niet worden meegenomen in het EVC-traject dient dit ook in het ervaringscertificaat benoemd te worden.</p>			
	<p><i>Na afloop van het EVC-traject:</i> Zorg (indien diplomering onderdeel uitmaakt van het loopbaandoel) voor een overdracht van het ervaringscertificaat naar examencommissies zonder daarbij onafhankelijkheid te verliezen.</p>			
	<p>Zorg ervoor dat het ervaringscertificaat een document is waar de werknemer trots op is.</p>			